

Informe d'Impacte de Gènere

Identificació de l'expedient

Informe JUS_077_2024, relatiu a l'expedient de sol·licitud d'Informe d'Impacte de Gènere que el Departament de Justícia, Drets i Memòria ha fet arribar a aquest Institut en data 29 d'abril de 2024 referent a l'Ordre sobre l'organització de les llistes de perits i el procediment per al pagament dels peritatges judicials a càrrec del Departament de Justícia, Drets i Memòria.

Normativa i polítiques sobre igualtat, transversalitat i interseccionalitat de la perspectiva de gènere

Àmbit internacional

- a) La **Resolució «Mainstreaming the gender perspective into all policies and programmes in the United Nations System»** (A/52/3, 18 de setembre de 1997) d'Ecosoc de Nacions Unides, defineix la incorporació de la perspectiva de gènere com «el procés d'avaluació de les implicacions per a dones i homes de qualsevol acció prevista, inclosa la legislació, les polítiques o els programes, en tots els àmbits i tots els nivells».
- b) El **Pla d'acció per a la promoció de la igualtat de gènere 2004** de la Decisió del Consell de Ministres de l'OSCE 14/04, emfasitza la necessitat de desenvolupar en profunditat i reforçar un procés continu i sostenible de transversalització de la perspectiva de gènere.
- c) **Els Principis de Yogyakarta i els Principis de Yogyakarta més 10 (YP+10)**. Els Principis de Yogyakarta sobre l'aplicació de la legislació internacional de drets humans amb relació a l'orientació sexual i la identitat de gènere, elaborats per un grup internacional de juristes especialistes l'any 2006, formulen que les polítiques governamentals «han d'integrar a les seves polítiques i presade decisions un enfocament pluralista que reconegui i afirmi la complementarietat i indivisibilitat de tots els aspectes de la identitat humana, incloent-hi l'orientació sexual i la identitat de gènere». Aquests principis han estat actualitzats l'any 2010 des de l'enfocament interseccional.
- d) L'**Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible (2015)** de Nacions Unides insta els estats membres a desenvolupar un marc que transversalitzï la perspectiva de gènere en tots els nivells governamentals i parlamentaris.

Àmbit Europeu

- e) Els articles 2 i 3.3 del **Tractat d'Amsterdam (1997)**, estableixen la no discriminació i la igualtat entre dones i homes com a valors comuns als Estats membres de la UE i es formalitza el compromís de fomentar la igualtat de dones i homes.
- f) La **Carta de drets fonamentals de la Unió Europea (2000)** recull la igualtat de dones i homes com un dret fonamental que s'ha de garantir en tots els àmbits (article 23) i estableix la prohibició de discriminació per raó d'orientació sexual i identitat de gènere (article 21).
- g) Els articles 8 i 10 del **Tractat de Funcionament de la UE (2012)**, estableixen que, per tal d'assolir el caràcter transversal de la igualtat, la Unió Europea tindrà per objectius en totes les seves accions i polítiques la igualtat de gènere i la lluita contra qualsevol discriminació per raó de sexe.
- h) L'**Estratègia d'Igualtat de Gènere 2020-2025** de la Unió Europea, és l'actual full de ruta per avançar en l'assoliment de l'equitat de gènere.
- i) L'**Estratègia d'igualtat LGBTI (2020-2024)** de la Comissió Europea, aprofundeix en les accions iniciades en el període 2015-2019 en matèria de no-discriminació, educació, ocupació, salut, lliure circulació, asil, discurs/delictes d'odi i política exterior.

Àmbit estatal

- j) La **Llei Orgànica 3/2007, del 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes**, estableix la transversalitat de gènere com a principi d'actuació dels poders públics (article 15).
- k) La **Llei orgànica 1/2004, del 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere**, estableix els principis rectors, les mesures de sensibilització, prevenció i detecció de la violència de gènere que han d'aplicar els poders públics, i els drets de les dones que l'hagin patida, així com els dels seus fills i filles.
- l) La **Llei 4/2023, de 28 de febrer, per a la igualtat real i efectiva de les persones trans i per garantia dels drets de les persones LGTBI**, que desenvolupa i garanteix els drets de les persones lesbianes, gais, bisexuals, trans i intersexuals eradicant les situacions de discriminació, per assegurar que es pugui viure l'orientació sexual, la identitat sexual, l'expressió de gènere, les característiques sexuals i la diversitat familiar amb plena llibertat.

Àmbit català

- m) L'**Estatut d'Autonomia de Catalunya**, als seus articles 4.3, 19, 41 i 153, quant al reconeixement i garantia dels drets de les dones i la igualtat d'oportunitats de les dones i els homes, i la transversalitat en la incorporació de la perspectiva de gènere i de les dones.
- n) La **Llei 11/2014, del 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgèneres i intersexuals i per a erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia**, desenvolupa i garanteix els drets de lesbianes, gais, bisexuals, persones trans i persones intersexuals (LGBTI), estableix els principis orientadors de l'actuació dels poders públics i defineix les polítiques públiques que han de promoure la igualtat efectiva de les persones LGBTI.
- o) La **Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes**, desenvolupa els preceptes estatutaris en matèria d'igualtat de gènere i els drets de les dones i estableix mesures transversals en tots els ordres de la vida, amb la finalitat d'eradicar les discriminacions contra les dones. En relació amb la interseccionalitat, el preàmbul de la Llei preveu que s'han de tenir en compte també, a més de la discriminació per raó de sexe, altres aspectes com ara la discriminació múltiple i les situacions de desavantatge per raó d'ètnia, color, orígens ètnics i socials, característiques genètiques, llengua, religió, conviccions, opinions polítiques o de qualsevol altra mena, pertinença a una minoria, competències, naixement, discapacitat, edat, orientació sexual o nivell econòmic.
- p) La **Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, modificada per la Llei 17/2020, de 22 de desembre, i per la Llei 10/2023, del 7 d'agost**, estableix els principis orientadors en les intervencions dels poders públics en aquesta matèria, incloent-hi una atenció i una reparació adequades a les dones que han patit violència masclista.
- q) La **Llei 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació**, estableix els principis i regula les mesures i els procediments per garantir i fer efectius el dret a la igualtat de tracte i a la no-discriminació, el respecte a la dignitat humana i la protecció davant qualsevol forma, acte o conducta de discriminació.

Normativa sobre l'informe d'impacte de gènere

- Els projectes de disposicions reglamentàries que s'elaborin en l'àmbit competencial de l'Administració de la Generalitat han d'anar acompanyats sempre d'una memòria d'avaluació d'impacte de les mesures proposades que integri, com a mínim i entre d'altra documentació preceptiva, d'un informe d'impacte de

gènere, tal i com estableix l'article 64 de la Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya.

- L'article 3 lletra g) de la Llei 11/1989, del 10 de juliol, de creació de l'Institut Català de les Dones, en concordança amb el Decret 78/2023, d'11 d'abril, de reestructuració de l'Institut Català de les Dones, estableix que correspon a aquest Institut elaborar i emetre els informes d'impacte de gènere i, en tot cas, els informes a què fa referència, entre d'altres, l'article 64.3.d. de la Llei 26/2010, precitada, tràmit intern que es dona per completat amb aquest document.

Normativa sobre l'ús no sexista ni androcèntric del llenguatge

a) El principi vuitè de l'article 3 de la Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, estableix que els poders públics, entre els quals s'inclou l'Administració de la Generalitat, han de fer un ús no sexista del llenguatge que eviti l'expressió de concepcions sexistes de la realitat i els usos androcèntrics i amb estereotips de gènere, i han de promoure un llenguatge respectuós amb les dones, amb les minories i amb totes les persones en general en l'atenció personal i en tota la documentació escrita, gràfica i audiovisual.

b) La Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, obliga els Poders Públics a implementar un llenguatge no sexista en l'àmbit administratiu i el seu foment a la totalitat de les relacions socials, culturals i artístiques (article 14.11).

c) La [Guia d'usos no sexistes de la llengua en els textos de l'Administració de la Generalitat de Catalunya](#), de l'any 2011, de la Direcció General de Política Lingüística, proposa una sèrie de solucions per evitar que aquests textos incloguin formes androcèntriques i generin disfuncions amb la normativa citada anteriorment.

Anàlisi del text presentat

El projecte d'Ordre a informar té per objectius, d'una banda, establir un import únic per tipologia de peritatge, amb l'actualització dels preus i imports i, de l'altra, millorar l'organització de les llistes de perits i perites a l'assumir, per part dels col·legis professionals, la confecció i actualització d'aquestes llistes.

D'acord amb el què indica la *Memòria d'avaluació de l'impacte del projecte d'Ordre*, la millora del pagament dels preus dels informes pericials lliurats a l'Administració de Justícia repercutirà en la seva qualitat, atès que rebran un preu raonable pel treball fet i, alhora, desaccelerará la successiva pèrdua de perits i perites que s'ha anat donant en els darrers anys per l'escàs incentiu econòmic.

Des d'un punt de vista material, el projecte té un contingut essencialment organitzatiu (sobre com s'elaboren les llistes de perits i perites) i pressupostari (a l'establir els preus dels peritatges) i no es pot preveure un impacte diferenciat de la present Ordre en perites i perits, donat que la inscripció de les llistes és voluntària i no hi ha possibilitat de desigualtats retributives al quedar establert el preu de cadascuna de les tipologies de peritatge.

Per això, es considera que no incideix en la situació de dones i homes i no afecta els seus drets i interessos legítims des de l'enfocament de les polítiques d'igualtat de gènere, per la qual cosa no s'escau formular-hi mesures per eliminar les desigualtats i promoure la igualtat de dones i homes en el seu àmbit d'intervenció, més enllà de les relacionades en l'apartat següent relatives al llenguatge.

En relació al llenguatge inclusiu i no sexista, s'ha detectat una intenció d'incorporar-lo al present projecte d'Ordre, específicament al desdoblament alguns substantius com ara perits i perites, jutges o jutgesses o magistrats i magistrades. Per tal de no causar confusions sobre a qui ens estem referint en cada cas, l'Institut Català de les Dones recomana que, si se segueix l'opció del desdoblament o d'altres fórmules de llenguatge inclusiu, s'hi ha de donar continuïtat al llarg del document. És a dir, s'ha trobat en el mateix paràgraf referència als *perits*, en masculí genèric i als *perits i perites*, fet que pot comportar malentesos relatius a qui s'està fent referència.

Conclusions

Així doncs, d'acord amb el que s'ha dit, l'Institut Català de les Dones efectua les aportacions següents respecte del projecte presentat a informe:

PRIMERA. Des d'un punt de vista formal, cal modificar diferents termes emprats al text per tal que aquest no presenti disfuncions amb la normativa a dalt esmentada sobre l'ús no sexista del llenguatge i per tal de visibilitzar dones, joves i nenes:

1. On diu "del perit" hi ha de dir "**del perit o perita**".
2. On diu "dels professionals" hi ha de dir "**dels i les professionals**".
3. On diu "el lletrat" hi ha de dir "**el lletrat o la lletrada**".
4. On diu "als seus col·legiats o associats" hi ha de dir "**a les seves persones col·legiades o associades**" o bé "**a les parts col·legiades o associades**".

D'acord amb tot el que s'ha dit, l'Institut Català de les Dones emet informe favorable sens perjudici que s'atengui a les modificacions terminològiques proposades a l'apartat anterior d'aquest informe.

Meritxell Signat digitalment per
 Meritxell Benedí Altés
Benedí Altés Data: 2024.05.13
 12:46:34 +02'00'

Meritxell Benedí Altés
Presidenta de l'Institut Català de les Dones